

YMPÄRISTÖLUPA / ETELÄSALON AMPUMARATA, ESA NYKÄNEN, HAUKIVUORI

ASIA

Ampumaradan ympäristölupa

Ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 27 §:n mukainen hakemus, joka koskee ulkona sijaitsevan ampumaradan toimintaa Mikkelin Haukivuorella kiinteistöllä Eteläsalo (491-446-48-36), osoitteessa Ravonkankaantie 67.

Ampumarata-alueen sijaintikoordinaatit (ETRS-TM35FIN):

N: 6886354

E: 506381

Lisäksi haetaan lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).

HAKIJA

Esa Nykänen

KIINTEISTÖNOMISTAJA

Hakija omistaa kiinteistön.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Toiminta on ympäristölupavelvollinen ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14 a) mukaan (ulkona sijaitseva ampumarata).

Ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 momentin ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 §:n 2 momentin kohdan 13) a) mukaan kyseinen toiminta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltäviin lupa-asioihin (muu kuin ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdassa 7 tarkoitettu ulkona sijaitseva ampumarata).

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on jätetty Lupapisteeseen 12.2.2026. Hakemusta on täydennetty melumallinnuksella 1.6.2026 ja luontoselvityksellä 20.8.2026.

SELVITYS TOIMINTAA KOSKEVISTA LUVISTA JA KAAVOITUSTILANNE

Kyseessä on uusi, aiemmin luvittamaton ampumaratatoiminta.

Alueen kaavoitustilanne

Alueella ei ole voimassa olevaa oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa. Etelä-Savon maakuntakaavassa alueelle ei kohdistu merkintöjä.

TOIMINNAN SIJAINNIN YMPÄRISTÖN TILA

Suunniteltu Eteläsalon ampumarata sijaitsee Mikkelin kaupungin Haukivuorella, kiinteistöllä Eteläsalo (491-446-48-36). Alue sijaitsee noin 20 kilometrin päässä Pieksämäen keskustasta etelään ja noin neljä kilometriä Kantalan asutuskeskittymästä länteen.

Sijaintipaikka on metsätalouskäytössä olevaa, voimakkaasti ojitettua ja maaperältään sekalajitteista metsämaata/kivennäismaata. Alueella ei ole tiedossa olevaa aiempaa teollista tai muuta ympäristöä merkittävästi kuormittavaa toimintaa, eikä siellä sijaitse vanhoja rakenteita. Rata rakennetaan olemassa olevaan metsämaastoon hyödyntäen alueen luontaisia muodostelmia.

Sijaintipaikan valinnassa on noudatettu ympäristön kannalta parhaan käytännön (BEP) periaatetta sijoittamalla rata riittävän etäälle asutuksesta ja hyödyntämällä maaston luontaisia esteitä meluntorjunnassa. Suunniteltu ampumarata sijoittuu luontaisen harjanteen (n. 120 m mpy.) kylkeen korkeuteen n. 113 m mpy. Harjanne muodostaa meluesteen erityisesti takasuuntaan. Alueen topografia on muutoin suhteellisen tasaista.

Lähin vakituinen asuinrakennus sijaitsee noin 900 metrin päässä radan keskipisteestä luoteeseen. Pääasiallisessa ampumasuunnassa lähin asutus sijaitsee yli kilometrin etäisyydellä. Lähin vapaa-ajankiinteistö sijaitsee noin 1,7 kilometrin etäisyydellä pohjoiseen. Alueen läheisyydessä ei sijaitse kouluja, päiväkotia tai muita melulle herkkiä kohteita.

Pohjavesiolosuhteet

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue sijaitsee yli viiden kilometrin etäisyydellä rata-alueesta.

Pintavesiolosuhteet

Ampumarata sijoittuu Itäjoen kolmannen jakovaiheen valuma-alueelle (vesistötunnus 14.938), jonka vesitaloutta on muokattu metsäojituksilla. Lähimmät vesilain mukaiset vesistöt ja niiden etäisyydet suunnitellun toiminnan keskipisteestä ovat:

- Pieni Koijärvi, noin 700 metriä
- Iso Ravonlampi, noin 700 metriä
- Iso Koijärven ja Pieni Koijärven välinen puro/oja, noin 800 metriä
- Iso Ravonlammesta lähtevä oja/puro, noin 800 metriä.

Luontoarvot

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita tai Natura 2000-alueita. Alueella ei ole tiedossa olevia erityisiä luontoarvoja. Hakemuksen liitteenä on luontoselvitys.

TOIMINNAN LAAJUUS JA MUUT TOIMINTATIEDOT

Toiminta käsittää yksityisen ampumaradan, joka on suunniteltu erityisesti haulikkoammuntaan. Kyseessä on yhdellä skeet-radalla varustettu haulikkoammunnan harjoituspaikka. Radalla tullaan ampumaan enintään 50 000 laukausta vuodessa.

Hakemuksen mukaan toiminta poikkeaa perinteisestä haulikkoradasta siten, että se toteutetaan rakenteellisesti rajattuna kokonaisuutena. Tämä tarkoittaa, että haulien, muiden ampumatarvikkeiden ja kiekkojen leviäminen ympäristöön estetään teknisin suojarakentein ja rajataan suppealle alueelle. Toiminnassa käytetään ainoastaan ympäristölle haitattomia teräshauleja. Lyijyhaulien käyttö alueella on kielletty.

Toiminta-aika

Toiminta on ympärivuotista, mutta painottuu sulan maan aikaan.

Hakemuksen mukaiset toiminta-ajat:

- ma – pe: klo 9.00 – 20.00
- la: klo 10.00 – 17.00
- su: klo 10.00 – 17.00

Ampumatoimintaa ei harjoiteta uudenvuodenpäivänä, loppiaisenä, pitkäperjantaina, toisena pääsiäispäivänä, vappuna, äitienpäivänä, helatorstaina, juhannusaattona, juhannuspäivänä, pyhäinpäivänä, isänpäivänä, itsenäisyyspäivänä, jouluaattona, joulupäivänä tai tapaninpäivänä.

Liikenne

Ampumaradalle on olemassa oleva tieyhteys (Ravonkankaan metsätie). Koska kyseessä on pienehkö ampumarata, liikennemäärät ovat vähäisiä ja satunnaisia. Arvioitu liikennemäärä on keskimäärin 10 kevyttä ajoneuvoa viikossa, painottuen iltoihin ja viikonloppuihin. Liikenteestä ei arvioida aiheutuvan haittaa, pölyämistä tai melua lähialueen asukkaille.

YMPÄRISTÖKUORMITUS / TOIMINNAN VAIKUTUS YMPÄRISTÖÖN JA PÄÄSTÖJEN HALLINTA

Rata-alueen suunnittelussa on yhdistetty päästöjen hallinta (haulien, välitulppien ja kiekonsirpaleiden leviämisen rajaaminen) ja meluntorjunta. Alueen yleisjärjestely ja rakenteiden sijoittelu on esitetty asemapiirroksessa.

Ampumaratatoiminnan merkittävimmät ympäristövaikutukset ja -riskit liittyvät tyypillisesti ampumameluun sekä ammusten sisältämien metallien mahdollisiin vaikutuksiin maaperään ja vesiin. Eteläsalon ampumaradalla ympäristövaikutuksia hallitaan ennaltaehkäisevästi ratarakenteiden suunnittelulla, sijoituspaikan valinnalla sekä materiaalivalinnoilla. Koska toiminnassa käytetään ainoastaan teräshauleja ja rata varustetaan keräysrakenteilla, maaperään ja vesiin kohdistuvat riskit ovat vähäisiä.

Pysäytysrakenteet

Radan etupuolelle, kiekkojen lentosuuntaan, rakennetaan viisi kaarevaan linjaan sijoitettua pysäytysseinämää noin 25-40 metrin etäisyydelle ampumapaikoista. Kukin yksikkö koostuu kolme metriä korkeasta maavallista, jonka päälle asennetaan 12 metriä korkea pressuseinä (kokonaiskorkeus 15 metriä ja leveys 12 metriä). Seinämissä käytetään raskasta pressukangasta, jonka neliömassa on 900 g/m².

Suojarakenteet rajaavat haulien, välitulppien ja kiekonsirpaleiden leviämisen halkaisijaltaan noin 60 metrin suuruiselle alueelle. Ratkaisu supistaa päästöaluetta merkittävästi perinteiseen avoimeen haulikkorataan verrattuna. Materiaalit voidaan tarvittaessa kerätä talteen.

Melu

Hakemuksessa on esitetty asiantuntija-arvio ampumaradan meluvaikutuksista.

Ampumaratamelu on luonteeltaan impulssimaista ja jaksottaista, mikä erottaa sen jatkuvasta liikenne- tai teollisuusmelusta. Sen ympäristövaikutukset eivät tyypillisesti hakijan mukaan liity suoriin fysiologisiin terveysvaikutuksiin, vaan ensisijaisesti koettuun häiritsevyyteen ja elinympäristön viihtyisyyden alenemiseen.

Suomessa ampumaratamelua arvioidaan valtioneuvoston päätöksen 53/1997 mukaisesti käyttäen yhden laukauksen impulssivakioitua A-painotettua enimmäisäänitasoa $L_{A\max}$. Ohjearvot ovat tällöin 65 dB $L_{A\max}$ asutukseen käytettävillä alueilla ja 60 dB $L_{A\max}$ vapaa-ajanasutukseen käytettävillä alueilla.

Eteläsalon ampumaradan meluvaikutukset on määritetty asiantuntija-arviona ja mallintamalla. Arvioinnissa on hyödynnetty skeet-radan melun leviämisen sapluunamallia (Markula ym. 2017), jota on muokattu huomioimaan radalle rakennettavien pysäytysseinämien vaimennusvaikutus.

Hakemuksen mukaan alueen ja lähimmän asutuksen välissä oleva harjanne sekä ratarakenteet vaimentavat melun leviämistä merkittävästi.

Melun leviämistä ympäristöön rajoitetaan kolmella toisiaan tukevalla menetelmällä (maastonmuodot, ampumakatos ja pysäytysseinämät). Rata sijoitetaan harjanteen rinteeseen siten, että taaksepäin suuntautuva melu vaimenee luonnollisen maastoesteiden ansiosta. Ampumapaikan katosrakenne vaimentaa jonkin verran sivu- ja takasektoreihin suuntautuvaa ääntä.

Haulien pysäytysrakenteet (pysäytysseinämät) toimivat samalla meluesteinä ampumasuunnassa. Käytettävän 900 g/m^2 :n pressun laskennallinen ilmaäänieristysluku ($R'w$) on 13 dB. Haulikon suupamausenergian kannalta kriittisellä 500 Hz:n taajuusalueella eristysarvo on 9 dB. Estegeometrian ja sijoittelun perusteella rakenteen arvioidaan vaimentavan ampumamelua ampumasuunnassa vähintään 3 dB.

Pysäytysseinämien vaikutus melusapluunan meluvyöhykkeisiin on määritetty laskennallisesti. Laskennassa on käytetty pistemäisen äänilähteen äänen etenemismallia, jossa huomioidaan äänen geometrinen leviäminen sekä maanpinnan ja ilmakehän absorptio.

Rakenteiden sijoittelu ja estegeometria (valli ja seinämä) muodostavat kokonaisuuden, jonka arvioidaan vaimentavan ampumamelua ampumasuunnassa vähintään 3 dB. Menetelmien yhteisvaikutus varmistaa, että melupäästöjä hallitaan riittävästi kaikkiin suuntiin maastonmuotoja ja teknisiä rakenteita hyödyntäen.

Meluselvityksen perusteella toiminnan vaikutukset asutukseen ovat vähäiset. Yksikään vakituinen asumisen kiinteistö ei jää $65 \text{ dB}(L_{A\text{max}})$ meluvyöhykkeen sisäpuolelle ja yksikään vapaa-ajan asunto ei myöskään sijoitu $60 \text{ dB}(L_{A\text{max}})$ vyöhykkeen sisäpuolelle. Tulosten perusteella hakijan arvion mukaan toiminta ei aiheuta kohtuutonta meluhaittaa eikä lisätoimenpiteille meluntorjunnan osalta ole tarvetta.

Melumallinnus

Haulikkoradan meluvaikutuksia on täydennetty 1.6.2026 tarkemmalla melumallinnuksella. Mallinnustuloksia on verrattu VNp 53/1997 mukaisiin nykyisiin ampumaratamelun ohjearvoihin A_1 -enimmäisäänitasolle $L_{A\text{max}}$ sekä pienikaliiperisten aseiden melutasojen sääntelyn uudistamiseen liittyvään säädösluonnoksen ohje- ja toimenpideraja-arvoihin. Säädösluonnos ei ole vielä hakemuksen vireilläoloaikana edennyt lausuntovaiheeseen. Luonnosehdotuksen mukaisesti pienikaliiperisten aseiden melua koskeva asetus tulisi pitämään sisälleen kokonaismeluallistusta kuvaavan ja vuotuisen laukausmäärän huomioivan ohjearvon (suure: vuositaso $L_{R\text{den}}$) ja rata- tai ampumapaikkakohtaisen toiminnan enimmäismelua kuvaavan toimenpideraja-arvon (suure: A-ääniallistustaso L_{AE}).

Melulle mahdollisesti altistuvia asuinrakennuksia sijaitsee oleellisilla tarkastelutäisyyksillä 11 kpl. Kohteiden etäisyydet rataa ovat noin 1 – 1,9 km. Radan lähialueet ovat maastoltaan pääosin alavaa maa- ja metsätalousvoittoa harvaan asuttua seutua. Radan länsipuolella sijaitsee paikallisesti melun leviämiseen vaikuttava lyhyt harjumuodostelma. Lähialueella ei sijaitse muita tunnistettuja ja merkittäviä melulähteitä.

Skeet-radan nimellisampumasuunta on kompassisuuntana 30°. Radan vuotuisesti laukausmääräksi on esitetty 50 000 ls.

Ampumaratamelun mallinnukseen käytettiin yleiseen laskentamalliin pohjautuvaa yhteispohjoismaista ampumaratamelun laskentamallia. Mallinnuksessa on noudatettu ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinnan BAT-raportissa sekä ampumaratojen ja pienikaliiperisten aseiden ympäristömelun arviointiohjeessa kuvattuja ohjeita ja periaatteita. Haulikkoradalla tyypillisesti käytetyistä ampumatarvikkeista johtuen mallinnuksessa ei ollut tarpeen huomioida hauliparven lentoääntä.

Mallinnuksessa huomioitiin haulienkeruurakenteen vaimennusvaikutus etusuuntaan sekä heijastusvaikutus takasuuntaan. Rakenteen vaimennusvaikutus etusuuntaan arvioidaan olevan varovaisuusperiaatteeseen nojaten 3 dB. Pressuseinän heijastuskertoimeksi asetettiin 0,5. Ampumapaikat on varustettu ampumakatoksin. Näiden vaimennusvaikutus huomioitiin aiempien katosten vaimennusvaikutusmittausten datan perusteella tavanomaisten lautarakenteisten katosten mukaiseksi. Pressuseinän ääniheijastukset määräävät radan takasuuntaan leviävän melun haulikon melun suuntaavuudesta johtuen.

Vuositaso L_{Rden} laskettiin toiminnanharjoittajan laukausmääräarvion perusteella:

Lajirata	Ase	Ls-määrä	ma-pe 7 – 19	ma-pe 19 - 22	la-su 7 - 19	la-su 19 - 22
Skeet	Haulikko	50 000	60 %	5 %	35 %	0 %

Varsinainen melun leviämislaskenta tehtiin A-äänialtistustasolle L_{AE} . Melumallinnusta laadittaessa voimassa oleva ohjesuure eli AI-enimmäisäänitaso (L_{AImax}) muodostettiin A-äänialtistustasosta lisäämällä siihen ensin AI-enimmäisäänitason ja äänialtistustason erotusta tyypillisillä altistuvien kohteiden etäisyyksillä kuvaava korjaus +9,6 dB. Korjaus muodostetaan hyvin lähellä melulähdettä pätevistä erotuksesta $L_{AImax} - L_{AE} = 10 \cdot \log_{10}(1/0,035) = +14,6$ dB. Tämä ei päde suuremmilla etäisyyksillä, joten erotukseen lisätään nk. I-painotuskorjaus (5 dB), joka huomioi laukausäänen leviämisen ajassa.

Ampumaratamelun uuden ohjearvoasetuksen säädösluonnosehdotuksessa lajirata- tai ampumapaikkakohtaisen toiminnan enimmäismelua kuvaavalle A-äänialtistustasolle L_{AE} on esitetty toimenpideraja-arvoa 60 dB sekä vakituiseen että loma-asumiseen käytettävillä alueilla. AI-enimmäisäänitason L_{AImax} mallinnustuloksia verrataan VNp 53/1997 ohjearvoihin 65 dB asumiseen käytettävillä alueilla ja 60 dB loma-asumiseen käytettävillä alueilla.

Eteläsalon ampumaradan A-äänialtistustason L_{AE} mallinnustulos on enimmillään 53 dB kohteilla Kangasaho, Tarsankangas ja Haapasalo. Säädösluonnosehdotuksen toimenpideraja 60 dB ei ylitä lähimmillä kohteilla.

Eteläsalon ampumaradan melun kokonaisaltistusta kuvaavan vuositason L_{Rden} säädösluonnosehdotuksen ohjearvo 55 dB ei ylitä lähimmillä kohteilla. Mallinnustulos on enimmilläänkin 50 dB kohteilla Kangasaho, Tarsankangas ja Haapasalo.

Eteläsalon ampumaradan A1-enimmäisäänitason $L_{A_{max}}$ ohjearvo 65 dB (VNp 53/1997) ei ylity lähimmillä asuinrakennuksilla. Mallinnustulos on enimmäislään 62 dB kohteilla Kangasaho, Tarsankangas ja Haapasalo. Oleellisilla tarkasteluetaisyysyksillä ei sijaitse loma-asunnoksi luokiteltuja kohteita. Ohjearvo $L_{A_{max}}$ 60 dB loma-asumiseen käytettävillä alueilla ei siis myöskään ylity.

Jätteet

Toiminnassa ja jätehuollon järjestämisessä noudatetaan voimassa olevaa jätelainsäädäntöä ja jätehuoltomääräyksiä.

Teräshaulit pysähtyvät seinämiin ja putoavat niiden juurelle rajatulle alueelle. Haulien keräys suoritetaan tarvittaessa. Kerätty haulit toimitetaan asianmukaiseen jatkokäsittelyyn.

Pysäytysseinämät rajaavat myös kiekkojen sirpaleiden ja muovisten välitulp-pien leviämisen. Nämä kerätään alueelta tarvittaessa ja toimitetaan asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn.

Hylsy kerätään ampumapaikalta välittömästi ammunnan päätyttyä niille varattuihin astioihin ja toimitetaan edelleen hyötykäyttöön tai jätehuoltoon.

Euroopan unionin komission asetuksella (22.4.2026) alkaen markkinoille tulevat kiekot eivät saa sisältää PAH-yhdisteitä yli 0,005 % kiekon kuivapainosta. Uuden asetuksen mukainen savikiekkomurska on tavanomaista, vaaratonta jätettä.

Ampumaratatoiminnassa ei muodostu jätevesiä. Sosiaalityönä toimii kuiva-käymälä, jonka jäte kompostoidaan paikan päällä. Kompostointi tapahtuu tarkoitukseen suunnitellussa, suljetussa ja ilmastoidussa kompostorissa, joka on suojattu eläimiltä (jyrsijäsuojaus). Kompostorin tiivis rakenne estää valumavesien pääsyn maaperään.

Vaikutukset luonnonoloihin, maisemaan ja yleiseen viihtyvyyteen

Hakemuksen liitteeksi on laadittu luontoarvojen esiselvitys, jossa tarkastellaan hankealueen ja sen lähiympäristön luontoarvoja olemassa olevien paikkatietoaineistojen, lajitietokantojen ja historiallisten ilmakuvien perusteella. Varsinainen rata-alue kattaa parkkipaikkoinen alle 0,5 hehtaaria eikä radan rakentaminen aiheuta pysyviä habitaattimuutoksia hankealueen ulkopuolella.

Maankäyttöhistorian kokonaisuuden, ojituksen, maanoton ja hakkuuhistorian perusteella hankealue on intensiivisessä talouskäytössä ollut metsämaata, josta luonnontilaiset tai luonnontilaiseen verrattavat rakennepiirteet puuttuvat. Alueen puusto on nuorehkoa talousmetsää.

Hankealue ei sijaitse Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella eikä sen välittömässä läheisyydessä. Lounaaseen noin kahden kilometrin etäisyydellä sijaitsee Natura 2000 SAC-alue Haapaniemi, joka on luontodirektiivin mukainen erityisten suojelutoimien alue Kyyveden Haapalahden rannalla. Luoteessa noin viiden kilometrin etäisyydellä sijaitsee Natura 2000 SPA-alue Suu-

renaukeansuo-Isosuo-Pohjalampi (FI0500018), joka on lintudirektiivin mukainen erityissuojelualue. Koillisessa noin kahden kilometrin etäisyydellä sijaitsee Turvesuo-Isosuo luonnonsuojelualue sekä Komiolan luonnonsuojelualue. Lännessä noin kolmen kilometrin etäisyydellä sijaitsee Lammassuo luonnonsuojelualue.

Hankealueen maankäyttöhistoria, intensiivinen ojitus, avohakkuu ja harvennushakkuu sekä maantieteellinen sijainti tekevät LSL 64 §:n mukaisten suojeltujen luontotyyppien esiintymisen hankealueella epätodennäköiseksi. Hankealueella ei ole LSL 77 §:n mukaisia erityisesti suojeltavia lajeja.

Selvityksen mukaan hanke ei heikennä Natura-alueiden tai muiden luonnonsuojelualueiden suojeluperusteina olevia luonnonarvoja. Käytettyjen paikkatietoaineistojen perusteella hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tunnistettu kohteita, jotka asettaisivat esteitä suunnitellulle toiminnalle.

Hankealueelta ei ole tunnistettu metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Paikkatietoaineistoista tehtyjen selvitysten perusteella luontodirektiivin liitteen IV lajien esiintyminen hankealueella on epätodennäköistä. Lähialueelta tunnetut kansallisesti uhanalaisten lajien havainnot sijoittuvat vesistöihin tai rakennuksiin sidottuihin elinympäristöihin, joihin hankkeen vaikutukset eivät ulotu.

Hankealueesta noin 600 metrin etäisyydellä sijaitsee kanahaukan pesäpuu, jossa on todettu aktiivinen pesintä vuonna 2025. Kanahaukka on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu laji ja lintudirektiivin I-liitteen laji. Arvioinnin mukaan yksittäisen laukauksen melutaso pesäpuun kohdalla on 60-65 dB L_{Amax} . Arvio on konservatiivinen, sillä se ei huomioi maastonmuotojen, ampumaketoksen eikä kasvillisuuden aiheuttamaa lisävaimennusta, joten melutasot tulevat olemaan todennäköisesti tätä alhaisemmat.

Hakijan arvion mukaan pesäpuun etäisyys, arvioidut melutasot ja petolintujen todettu sopeutuminen ampumameluun osoittavat, että suunniteltu toiminta täyttää luonnonsuojelulain ja ympäristönsuojelulain mukaiset edellytykset.

Vaikutukset pohja- ja pintaveteen sekä maaperään

Hakijan arvion mukaan toiminnasta ei aiheudu riskiä pinta- tai pohjavesien tai maaperän pilaantumiselle. Lähin luokiteltu pohjavesialue sijaitsee yli viiden kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Rata-alueen kuivatusvedet johdetaan alueella olevan ojaverkoston kautta kohti Pientä Koijärveä. Koska vedet ohjautuvat ojaverkostoa pitkin, todellinen virtausmatka purkuvesistöön on linnuntietä pidempi. Tämä lisää veden viipymää ja luontaista pidättymistä ennen vesistöä.

Rata varustetaan haulien ja kiekkojen keräysrakenteilla ja toiminnassa käytetään ainoastaan teräshauleja. Tästä syystä maaperään tai pinta- ja pohjavesiin ei kohdistu lyijy- (Pb), antimoni- (Sb) tai arseenikuormitusta (As). Ratarakenteisiin, erityisesti pysäytysseinämien juurelle, kertyvä metallikuormitus koostuu lähes yksinomaan raudasta (Fe).

Ampumaratojen merkittävin pitkän aikavälin ympäristöriski liittyy ammusten sisältämien metallien kertymiseen ja mahdolliseen kulkeutumiseen ratarakenteista ympäristöön. Teräshauleja käytettäessä haulikkoratojen ympäristöriskit ovat merkittävästi pienemmät ja poikkeavat perinteisistä lyijyhauliradoista. Toiminnassa ei muodostu raskasmetallikuormitusta, sillä teräshaulit ovat lähes pelkästään rautaa.

Ratarakenteeksi katsotaan haulikkoradoilla haulien ja kiekkojen leviämisa-alue. Teräshaulien ympäristövaikutus maaperässä on ensisijaisesti fysikaaliskemikaalinen: haulit ruostuvat maaperän kosteuden vaikutuksesta. Korroosiotuotteet ovat pääasiassa rautaoksideja, jotka ovat ympäristölle vaarattomia.

Tyypillisesti Suomessa käytettävien savikiekkojen massasta 0,2 – 2,5 % on PAH-yhdisteitä. Yhdisteet ovat hyvin niukkaliukoisia ja pysyvät sitoutuneina kiekkomateriaaliin, joten ne eivät tyypillisesti leviä maaperässä laajalle. Euroopan komission asetuksella 22.4.2026 alkaen markkinoille tulevat kiekot eivät saa sisältää yli 0,005 % kiekon kuivapainosta PAH-yhdisteitä (Euroopan komissio 2025).

Haitta-aineiden leviämistä Eteläsalon haulikkoradalla on tutkittu pysäytysseinämän, maastonmuodot, ampumapaikkojen sijainnit ja ampumakulmat huomioivalla tietokonepohjaisella 3D-mallinnuksella. Tarkempi kuvaus 3D-mallinnukseen perustuvasta haulien lentoratatarkastelusta on hakemuksen liitteenä.

Eteläsalon ampumaradalla pysäytysseinämä vaikuttaa haulien leviämisa-alueeseen huomattavasti. Rakenteen ansiosta haulien leviämisa-alue tulee pienene-mään merkittävästi. Haulit, välitulpat ja kiekonsirpaleet ohjautuvat keräysalueelle. Tarvittaessa kerättävät materiaalit voidaan poistaa seinämien juurelta, jolloin ratarakenteisiin tai maaperään ei muodostu pysyvää kuormitusta. Ainoastaan ampumapaikalta 8 ampuessa kiekonkorkeuden mittauspisteelle ja sitä ympäröivälle alueelle voi hauleja päätyä pysäytysseinämän yli. Tässä kul-massa laukaus lähtee kuitenkin hyvin harvoin.

Päästöt ilmaan

Toiminnan vaikutukset ilmanlaatuun ovat vähäisiä ja paikallisia. Päästöt rajoittuvat satunnaiseen pölyämiseen liikenteen tai rata-alueen huollon yhteydessä sekä amunnasta syntyviin ruutikaasuihin. Koska radalla ei käytetä lyijyhauleja, ilmaan ei päädy lyijypölyä.

HAKIJAN ARVIO PARHAASTA KÄYTTÖKELPOISESTA TEKNIIKASTA (BAT) JA YMPÄRISTÖN KANNALTA PARHAISTA KÄYTÄNNÖISTÄ (BEP)

Hakijan mukaan toiminnassa sovelletaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) ja ympäristön kannalta parasta käytäntöä (BEP) seuraavasti:

- **Sijoituspaikka:** Rata on sijoitettu maaston- ja maaperän ominaisuudet huomioon ottaen (kuiva mineraalimaa) sekä riittävän etäälle asutuksesta (lähin naapuri > 900 m).

- **Patruunat:** Radalla käytetään ainoastaan ympäristölle haitattomia teräshauleja. Lyijyhaulien käyttö on kielletty. Tämä eliminoi raskasmetallikuormituksen.
- **Päästöjen hallinta:** Rata varustetaan kiinteillä haulien pysäytysrakenneilla, jotka rajaavat haulien, välitulppien ja kiekkojen sirpaleiden leviämisen halkaisijaltaan noin 60 metrin alueelle. Tämä mahdollistaa jätteiden tehokkaan keräämisen ja poistamisen.
- **Meluntorjunta:** Rata sijoittuu kahden harjanteen väliin vaimentaen äänen leviämistä ympäristöön. Meluntorjunnassa yhdistetään maastonmuotojen hyödyntäminen, ampumakatos ja ääntä vaimentavat pysäytysseinämät (BAT) sekä rajoitetut toiminta-ajat (BEP).
- **Toimintatavat:** Materiaalien keräys tarvittaessa ja kierrätys sekä toiminta-aikojen noudattaminen (BEP).

Eteläsalon ampumarata edustaa hakijan mukaan uuden sukupolven harjoituspaikkaa, jossa ympäristökuormitus on minimoitu. Valitut tekniset ratkaisut (teräshaulit, pysäytysseinämät) ja toimintatavat täyttävät ja osin ylittävät nykyiset ympäristönsuojeluvaatimukset. Toiminta on sovitettu ympäristöön siten, ettei siitä aiheudu pilaantumisen vaaraa maaperälle, pohjavedelle tai pintavesille eikä kohtuutonta räsytystä naapurustolle.

TOIMINNAN RISKIARVIOINTI JA ONNETTOMUUKSIIN VARAUTUMINEN

Ampumaratatoiminnan haitta-aineiden hallinnan tarve ja parhaat käyttökelpoiset tekniikat (BAT) määritellään kohdekohtaisesti toiminnan aiheuttaman pitkän aikavälin ympäristöriskin perusteella. Arvioinnissa noudatetaan ampumaratojen BAT-oppaassa esitettyä menetelmää, jossa ampumaradat luokitellaan riskitason perusteella neljään luokkaan.

Eteläsalon ampumaradan haitta-aineiden aiheuttamaa ympäristöriskiä on tarkasteltu erillisessä haitta-aineiden hallinnan tarvearvioinnissa, joka on hakeumuksen liitteenä. Arvioinnissa on käytetty BAT-oppaan mukaista pisteytystä päästöpotentiaalin, pintavesiriskin ja pohjavesiriskin osalta. Selvityksen perusteella ampumaradan päästöpotentiaali on pieni ja sekä pinta- että pohjavesiriskit on arvioitu pieniksi.

Hakijan arvion mukaan ampumarata sijoittuu riskiluokituksessa tasolle 1 (perustaso, matala ympäristöriski). Tason 1 radoilla haitta-aineiden kulkeutuminen ympäristöön arvioidaan merkityksettömäksi tai vähäiseksi, jolloin riskin hallintatoimenpiteiksi riittävät tyypillisesti käytön seuranta ja raportointi, ulkopuolisten vesien hallinta sekä kunnostus toiminnan päättyessä. Tutkimustarvearvioinnissa rata sijoittuu luokkaan ”ei tarvetta”.

TARKKAILU JA RAPORTOINTI

Koska toiminnan ympäristöriskit on arvioitu vähäisiksi ja melutasot hallituksi, tarkkailu ei perustu jatkuviin näytteenottoihin tai melumittauksiin. Sen sijaan painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa: toiminta-aikojen noudattamisessa, laukausmäärien seurannassa sekä suojarakenteiden teknisen kun-

non valvonnassa. Ampumaradalla ei ole käytössä sertifioitua ympäristöasioiden hallintajärjestelmää, vaan toimintaa ohjataan ja dokumentoidaan tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Meluntorjunta ja -tarkkailu

Toiminnasta ei aiheudu valtioneuvoston päätöksen (53/1997) ohjearvot ylittävää meluhaittaa lähimmille asuin- tai lomakiinteistöille. Meluntorjunta perustuu ensisijaisesti radan teknisiin rakenteisiin ja maastonmuotojen hyödyntämiseen. Melun leviämistä estetään ampumakatoksen sekä ampumasuuntaan sijoitettujen pysäytysseinämien avulla, jotka on mitoitettu vaimentamaan ääntä tehokkaasti.

Teknisten ratkaisujen lisäksi meluhaittoja hallitaan toiminnallisilla rajoituksilla. Toiminta pidetään sallittujen toiminta-aikojen puitteissa, ja ammunnan määriä seurataan laukauskirjanpidolla. Lisäksi toiminnanharjoittaja pyrkii seuraamaan aktiivisesti alueen maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta. Tävoitteena on varmistaa vuorovaikutuksessa viranomaisen kanssa, ettei uusia melulle häiriintyviä kohteita sijoiteta toiminnan meluvaikutusalueelle.

Esitettyjen teknisten meluntorjuntarakenteiden ja toiminnallisten rajoitusten ansiosta melutasot alittavat sovellettavat ohjearvot. Kokonaisuutena arvioiden hakijan näkemyksen mukaan toiminnasta ei siten aiheudu ympäristönsuojelulain tarkoittamaa terveyshaittaa, ympäristön pilaantumista tai kohtuutonta rasitusta.

Pinta- ja pohjavesien tarkkailu

Toiminnassa ei käytetä lyijyä tai muita raskasmetalleja sisältäviä ammuksia, vaan ainoastaan teräshauleja. Rata ei sijaitse pohjavesialueella. BAT-oppaan mukaisessa riskinarvioinnissa toiminnan vesiin kohdistuvat riskit on arvioitu vähäisiksi.

Koska toiminnasta ei aiheudu raskasmetallipäästöjä eikä vastaanottavaan vesistöön kohdistu riskiä, säännöllistä pinta- tai pohjavesien näytteenottoa ei esitetä. Haulien keruurakenteiden kuntoa tarkkaillaan säännöllisesti, jotta ne toimivat tarkoituksenmukaisesti.

Haitta-aineiden hallinta ja tarkkailu

Haitta-aineiden hallinta Eteläsalon ampumaradalla perustuu materiaalien hallittuun talteenottoon. Käytettävät materiaalit (teräshaulit, kiekonsirpaleet ja muoviset välitulpat) ohjataan teknisillä rakenteilla suppealle ja hallittavalle keräysalueelle, mikä estää niiden leviämisen ja sekoittumisen luonnonmaahan. Koska haulimateriaalina käytetään ainoastaan terästä, toiminnasta ei myöskään muodostu liukenevia haitta-aineita.

Hakija esittää tarkkailusuunnitelmaksi ja kunnossapitotoimenpiteiksi seuraavaa:

1. **Materiaalien talteenotto:** Teräshaulien ja muiden materiaalien keräys pysäytysseinämien tyveltä suoritetaan tarvittaessa.

2. **Materiaalivirtojen seuranta ja kirjanpito:** Toiminnanharjoittaja ylläpitää ajantasaista kirjanpitoa alueelta poistetuista materiaolimääristä ja jätejätteistä (kuten kerätyt haulit ja sekajätteet). Kirjanpito on viranomaisen tarkastettavissa.
3. **Rakenteellinen kunnonvalvonta:** Pysäytysseinämien, pressujen ja suoja-verkkojen tekninen eheys tarkastetaan säännöllisesti suoritettuna valvonnan yhteydessä. Havaitut vauriot korjataan rakenteiden toimintavarmuuden varmistamiseksi.

Käyttötarkkailu

Toiminnanharjoittaja ylläpitää ajantasaista ratapäiväkirjaa, johon kirjataan tiedot toiminnan laajuudesta, ajoituksesta ja mahdollisista poikkeamista. Ratapäiväkirja toimii toiminnan seurannan ja viranomaisvalvonnan perusasiakirjana.

Käyttötarkkailussa seurataan:

1. **Laukausmäärät:** Arvioitu toteutunut laukausmäärä käyttökerroittain.
2. **Poikkeamat ja huolto:** Mahdolliset häiriötilanteet, rakenteelliset poikkeamat (esim. myrskyvauriot) sekä suoritettut kunnossapito- ja huoltotoimenpiteet.
3. **Jättemäärät:** Alueelta poistetun materiaalin määrätiedot (vuositasolla).

Ratapäiväkirjan tiedot kootaan vuosiyhteenvedoksi, joka toimitetaan valvovalle viranomaiselle vuosittain.

ASIAN KÄSITTELY

Kuuluttaminen

Hakemuksesta on kuulutettu 17.3. – 22.4.2026 välisenä aikana Mikkelin kaupungin verkkosivuilla sekä osoitteessa www.julkipano.fi. Lisäksi lähimpien kiinteistöjen omistajille on lähetetty tieto hakemuksen vireilletulosta kirjeenä (20 kpl).

Muistutukset

Kuulutuksen johdosta jätettiin neljä muistutusta. Muistutukset ovat kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

JK toteaa muistutuksessaan vastustavansa hanketta, koska se olisi jo toinen ampumarata pienellä alueella. Toinen ampumarata sijaitsee muistuttajan mukaan noin kilometrin päässä muistuttajan asuinkiinteistöstä. Tältä ampumaradalta tulee meluhaittaa silloin, kun ammunta on käynnissä. Toiselle puolelle suunniteltu ampumarata olisi liikaa asuinrauhan ja luonnon kannalta. Turvesuon-Isosuon luonnonsuojelualue menettää merkitystään, jos lintujen ja muiden eläinten rauha alueella häiriintyy jatkuvan ampumisen seurauksena.

LR toteaa muistutuksessaan mm., että suunnitellun ampumaradan vaikutusalueella, noin 750 metrin etäisyydellä sijaitsee toimiva karjatila, jossa harjoitetaan eläintuotantoa sekä sisätiloissa että laidunolosuhteissa. Lisäksi tilakeskuksen läheiset pellot ovat tuotannollisesti joustavaa aluetta, joita voidaan

käyttää laidunnukseen kulloisenkin tarpeen mukaan. Tämä lyhentää huomattavasti matkaa ampumarataan nähden. Eläinten hoito, siirrot ja käsittely edellyttävät sujuvaa ja ennakoitavaa työympäristöä. Eläinten käyttäytyminen on osin ennakoimatonta ja äkillinen, toistuva ja vaikeasti ennakoitava impulssimelu voi aiheuttaa käytännön vaikeuksia eläinten siirto- ja hoitotilanteissa sekä lisätä työturvallisuuteen liittyviä riskejä. Koska ampumaratatoiminta on pysyväluonteista, korostaa se melun kumulatiivisia vaikutuksia lähialueen eläimistöön. Melulla voi olla haitallisia vaikutuksia tuotantoeläinten hyvinvointiin, sekä aiheuttaa tuotannollisia menetyksiä. Hakemuksessa ei ole riittävällä tavalla osoitettu, että toiminta voidaan sijoittaa alueelle ilman merkittäviä haitallisia vaikutuksia lähialueen eläintuotannolle, eläinten hyvinvoinnille sekä työturvallisuudelle. Lupaviranomaisen tulee arvioida hankkeen vaikutukset uudelleen erityisesti varovaisuusperiaatteen, melun ohjearvojen sekä eläinten hyvinvoinnin ja työturvallisuuden näkökulmasta.

AN ja EN toteavat muistutuksessaan vastustavansa ampumaradan ympäristölupaa. Rata-alue sijaitsee vakituisen asutuksen keskellä, josta lähimpiin taloihin on matkaa alle kilometri. Radalta kuuluva paukkuva meluhaitta on sietämätön. Yli kahden kilometrin etäisyydellä sijaitsee toinen ampumarata, jonka laukauksen äänet kuuluvat muistuttajien asuinhuoneiden sisälle asti. Asuminen kävisi mahdottomaksi kahden radan aiheuttaman melun vuoksi.

KH ym. toteavat muistutuksessaan mm., että ympäristölupaa ei tule myöntää, koska hakemus perustuu virheelliseen lähtötietoon Natura 2000 -alueiden sekä luonnonsuojelualueiden olemassaolosta ja Natura-arvioinnin tarveharkinta puuttuu kokonaan. Toissijaisesti lupa-asian käsittely on keskeytettävä ja hakemus palautettava täydennettäväksi siten, että Haapaniemen Natura 2000 -alue tunnistetaan asianmukaisesti ja Natura-arvioinnin tarveharkinta tehdään. Mikäli vaikutuksia ei voida poissulkea, tulee laatia varsinainen Natura-arviointi ennen lupaharkinnan jatkamista. Mikäli lupa-asiaa Natura-menetelyn jälkeen edelleen harkitaan, tulee meluselvitys täydentää toiminnapaikalla tehtävin mittauksin tai muulla todennettavalla menetelmällä. Lupa-alueen sisällyttää melun tarkkailu- ja seurantavelvoitteet erityisesti Natura-alueen suuntaan, Turvesuon-Isosuon luonnonsuojelualueen suuntaan ja häiriövaikutusten alueella asuvien asiansaisten suuntaan. Toiminta-aikojen ja laukaussumäärän rajoittamista tulee harkita melu- ja häiriövaikutusten vähentämiseksi.

Lausunnot

Hakemuksen johdosta pyydettiin lausunnot terveysturvonnasta, rakennusvalvonnasta, Lupa- ja valvontavirastosta sekä eläinten hyvinvoinnin asiantuntijoilta. Lausunnot ovat kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Terveysturvonta toteaa 22.4.2026 antamassaan lausunnossa, että suunnitellun ampumaradan läheisyydessä sijaitsevan toisen ampumapaikan rakenteista tai laukaussumäristä ei ole terveysturvonnalla tarkempaa tietoa. Mikäli läheisellä radalla on säännöllistä ammuntaa, tulisi terveysturvonnalla näkemyksen mukaan tehdä arviointi/mallinnus ampumaratojen yhteismelusta. Ympäristölupahakemuksessa on arvioitu melun leviämistä, mutta varsinaista melumallinnusta ei ole tehty. Tästä syystä terveysturvonta ei pysty luotettavasti arvioimaan, aiheuttaako melu terveyshaittaa. Ampumaradan rakenteita

terveysvalvonta pitää asianmukaisina. Terveysvalvonnalla ei ole tarkempaa tietoa pressukankaan meluntorjuntaominaisuuksista. Hakemuksen mukaan ampumaradan sijoittaminen pyritti tekemään melun leviämistä estävään maastonkohtaan.

Valvontaeläinlääkäri toteaa antamassaan lausunnossa, että eläinten hyvinvointilain (EHL, 693/2023) 6 § edellyttää, että eläinten hyvinvointia ei saa tarpeettomasti vaarantaa. EHL 35 § edellyttää, että eläinten pitopaikassa ei saa esiintyä jatkuvaa eläintä häiritsevää tai sille haittaa aiheuttavaa melua. Ampumisen aiheuttamat suuret äänenvoimakkuudet ovat hyvin todennäköisesti eläimelle haitallisia ja stressaavia. Myös ampumiseen liittyvää äkillistä melua on vältettävä, sillä se säikäyttää eläimiä ja voi saada ne pakenemaan paniikinomaisesti. Paetessaan eläimet sekä loukkaavat itseään että rikkovat rakenteita. Melu sekä sen aiheuttama stressi ja pelko saattavat eläimen hyvinvoinnin lisäksi heikentää tuotantoa.

Eläinten hyvinvointiin erikoistunut tutkija Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisestä tiedekunnasta on antanut lausunnon, jossa tarkastellaan ampumaratatoiminnan vaikutuksia lypsylehmien hyvinvointiin. Ampumaradalta aiheutuva melu on äkillistä, ennustamatonta ja epäsäännöllistä, mikä tekee siitä naudan hyvinvoinnin näkökulmasta ongelmallista. Kuulo on naudalle tärkein aisti näkökyvyn jälkeen ja naudan kuuloalue on laajempi kuin ihmisellä. Nauta kuulee myös hyvin korkeita ääniä. Nautojen fyysisen epämukavuuden kynnyks on noin 90-100 dB, ja kuulon fyysisiä vaurioita voi syntyä 110 dB:n tasolla. Lehmien akustisena mukavuusalueena pidetään 55 – 67 dB. Yli 70 dB:n ylittävillä melutasoilla tiedetään olevan haitallinen vaikutus lehmien hyvinvoinnille. Eläimen hyvinvoinnin näkökulmasta äkillinen ja ennakoimaton melu on huomattavasti siedettyä kuin jatkuva ja tasainen taustamelu.

Melun johdosta elimistön fysiologiset prosessit häiriintyvät aiheuttaen mm. poikkeavaa syömiskäyttäytymistä, vaikuttavat sydämen ja verenkiertoelimistön toimintaan, hidastavat ruoansulatusta, lisäävät kiihtymystä ja vaikuttavat hormonitasapainoon ja immuunipuolustukseen. Melu häiritsee maidontuotantoa. Melulla on vaikutusta maidon laatuun ja esimerkiksi emakoilla jatkuvan metelin on havaittu vähentävän maidontuotantoa. Lypsylehmien altistuminen 80–100 dB:n melulle kahdesti päivässä on todettu vähentävän maitotuotosta ja voi jopa johtaa maidonerityksen keskeytymiseen. Lisäksi äänen aiheuttama resonaation tiedetään aiheuttavan ongelmia maidon laatuun (soluluku).

Taustameluun ja asteittäisiin äänenvoimakkuuden muutoksiin 60–90 dB:n välillä tottuminen on mahdollista, mutta ampuma-aseista aiheutuva melu on hetkellisesti voimakasta, kuuluu kauas ja on ennustamatonta. Naudoilla pelkoreaktio aiheutuu erityisesti äkillisistä, voimakkaista ja katkonaisista äänistä. Nauta on saaliseläin, joka toimii laumassa. Äkillisen äänen aiheuttama yhdenkin eläimen pelästymisen voi johtaa koko lauman pakoreaktioon, jolloin riski eläimelle itselleen ja eläimen ympäristölle aiheuttamista tapaturmista kasvaa. Pelästynyt nauta juoksee esteettä sähkölankojen läpi. Äkilliset, pelon aiheuttamat liikkeet aiheuttavat myös riskin hoitajille. Pelokkaan eläimen käsittely on paitsi haastavaa, myös vaarallista.

Lausunnon mukaan äänihaitta tilakeskuksen ja laitumien alueella on olemassa, mutta vähäinen. Ampumaradan aiheuttama melu tulisi laskea tai mitata lehmien elinympäristössä, sekä ulkona että navetassa vielä radan käyttöönottovaiheessa. Lehmien totuttelu uusiin ääniin voi olla pitkäkestoista, varsinkin kun tällä hetkellä alue on rauhallinen ja meluton.

Rakennusvalvonta toteaa lausunnossaan, että alueella ei ole kaavaa, joka ohjaisi alueen maankäyttöä. Hankkeesta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle, joten sille tulee hakea rakentamislain 42 §:n mukaan rakentamislupa.

Lupa- ja valvontavirasto on ottanut lausunnossaan kantaa alueidenkäyttöön ja luonnonsuojeluun. LVV toteaa mm., että ampumaradalla ei arvioida olevan vaikutuksia Hirviniemen maisema-alueen maisemallisiin arvoihin, mutta alueiden kaavamerkinnot tulee ottaa huomioon meluvaikutusten arvioinnissa. LVV toteaa, että meluvaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella myös läheisten vesistöjen rakentamiseen liittyviä edellytyksiä. Koska meluvaikutukset kohdistuvat voimakkaimmin Pienen Koijärven ympäristöön, on perusteltua arvioida, missä määrin hanke voisi rajoittaa maanomistajien mahdollisuuksia hyödyntää ranta-alueitaan rakentamiseen. Luonnonsuojelun osalta LVV huomauttaa, että alueelle tulisi suorittaa maastokäynti, jossa tarkastellaan, esiintyykö alueella kirjoverkkoperhosta tai liito-oravaa.

Hakijan vastine

Hakijalle varattiin mahdollisuus antaa vastineensa saadusta lausunnosta ja muistutuksista. Vastine on kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Hakija toteaa vastineessaan, että hankkeen melu-, luonto- ja muut ympäristövaikutukset on selvitetty riittävällä tavalla eikä toiminnasta aiheudu ympäristönsuojelulain mukaista luvan myöntämisen estettä. Hakijan mukaan melumallinnukset osoittavat, että toiminnasta aiheutuvat melutasot alittavat ampumaratoja koskevat ohjearvot lähimmillä asuin- ja lomakiinteistöillä. Meluvaikutuksia hallitaan maastonmuotoja hyödyntämällä sekä meluntorjuntarakenteilla. Myös eläinten hyvinvointiin kohdistuvien vaikutusten arvioidaan jäävän vähäisiksi, eikä toiminnasta katsota aiheutuvan haittaa lähialueen karjataloudelle. Luonnonsuojelualueisiin ja Haapaniemen Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten osalta hakija katsoo, ettei merkittäviä heikentäviä vaikutuksia synny. Hakemusta varten laaditun luontokartoituksen mukaan alueelta ei todettu liito-oravaa, kirjoverkkoperhosta eikä rauhoitettuja kasveja. Hakijan mukaan ympäristönsuojelulain mukaiset luvan myöntämisedellytykset täyttyvät ja että ympäristölupa voidaan myöntää hankkeelle.

Tarkastus

Alueelle on tehty maastokäynti 8.5.2026. Läheisellä Mäntylän tilalla on tehty katselmuskäynti 5.8.2026.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Ympäristölautakunta on tarkastanut ympäristölupahakemuksen ja siitä annetut lausunnot, muistutukset ja hakijan vastineen niihin.

Ympäristölautakunta myöntää hakijalle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan ampumaratatoiminnalle edellyttäen, että toimet toteutetaan ja ylläpidetään hakemuksessa esitettyjen tietojen mukaisesti ja toiminnassa noudatetaan seuraavia lupamääräyksiä:

1. Toiminta

Ampumarata-aluetta saa käyttää vain hakemuksen mukaiseen haulikkoamuntaan. Radalla saa käyttää vain teräshauleja.

Ampumarata-alueella saa ampua enintään 50 000 laukausta vuodessa.

Ampumatoiminta on sallittua maanantaista perjantaihin klo 9.00 – 20.00, lauantaisin klo 10.00 – 17.00 ja sunnuntaisin klo 12.00 – 16.00.

Radalla ei saa ampua sunnuntaisin 1.6. – 31.8. välisenä aikana.

Sunnuntaisin radalla voi ampua kilpailupäivinä klo 10.00 – 17.00 välisenä aikana.

Apumatoiminta on kiellettyä juhlapyhinä (uudenvuodenpäivä, loppiainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vappu, äitienpäivä, helatorstai, juhannusaatto, juhannuspäivä, pyhäinpäivä, isänpäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä sekä tapaninpäivä).

Mikäli radalla järjestetään yksittäisiä kilpailuja, tulee ne järjestää sallittujen toiminta-aikojen puitteissa. Vuoden aikana voidaan järjestää enintään kaksi kilpailua sunnuntaisin. Sunnuntaina järjestettävät kilpailut tulee mahdollisuuksien mukaan ajoittaa kesäajan ulkopuolelle. Mikäli ampumatoimintaa on tarpeen harjoittaa sallituista toiminta-ajoista poiketen, tulee siitä ilmoittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, lähimmille häiriintyville kohteille ja eläinsuojan pitäjille vähintään 30 vuorokautta ennen poikkeavaa toimintaa.

Ampumaradan käytöstä on tiedotettava ampumarata-alueelle sijoitettavilla opastauluilla, joista ilmenevät radan toiminta-ajat sekä ampumaradasta vastaavan yhteystiedot.

Sivullisten pääsy ampumaradan läheisyyteen ampumasuuntaa vastaan on estettävä. Vaara-alue on merkittävä maastoon varoitustauluilla ja varoituskauhalla tai lippusiimalla.

Toiminnanharjoittajan on valvottava, että ampumarataa käytetään ainoastaan lupamääräyksissä sallittuina aikoina ja että radan käyttäjät noudattavat tässä luvassa annettuja määräyksiä.

Laukausmäärää ja toiminta-aikoja voidaan rajoittaa, mikäli ammunna aiheuttaa lähiasutukselle tai elinkeinotoiminnoille kohtuutonta haittaa.

(YSL 20 §, YSL 52 §, YSA (VNA 713/2014) 15 §, NaapL 17 §)

2. Melu

Ampumaradan aiheuttama melutaso ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksen 53/1997 mukaisesti A-painotettuna enimmäistasona impulssiakavakiolla (LAl_{max}) määritettynä asumiseen käytettävillä alueilla 65 dB eikä loma-asumiseen käytettävillä alueilla 60 dB.

Toiminnanharjoittajan tulee mitata ampumatoiminnan aiheuttamat äänitasot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, kun toiminta aloitetaan. Mittauksissa on selvitettävä vähintään ampumatoiminnan aiheuttama A-painotettu enimmäisäänitaso impulssiakavakiolla LAl_{max}. Mittausten yhteydessä on dokumentoitava mittauspaiikat, käytetyt aseet ja patruunat, laukausmäärä, käytetyt ampumapaikat ja -suunnat, ampumaradan meluntorjuntarakenteiden tila sekä mittausten aikaiset sääolosuhteet.

Melumittaukset on suoritettava ympäristöministeriön ampumaratamelun mitaamista koskevan ohjeen mukaisesti.

Melumittaukset on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta sellaisena ajankohtana, jolloin rata toimii tavanomaisella tai sitä edustavalla käyttömäärällä. Mittaussuunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi vähintään 30 vuorokautta ennen mittauksia. Mittaussuunnitelmassa on esitettävä myös eläintilalla tehtävät mittaukset ja niiden mittauspisteet. Mittausraportti on toimitettava kahden kuukauden kuluessa mittauksesta.

Mittauksien tulosten perusteella toiminnanharjoittajan tulee tarvittaessa esittää ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, joilla meluhaittaa voidaan edelleen vähentää.

Hakemuksessa esitetyt ampumakatos, maavallit, pressuseinämät ja muut meluntorjuntarakenteet on toteutettava ennen ampumatoiminnan aloittamista melumallinnuksessa käytettyjen mittojen, sijaintien ja ominaisuuksien mukaisina. Rakenteiden toteutuminen on dokumentoitava mittapiirroksin ja valokuvin, jotka toimitetaan valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Meluvallien ja muiden meluntorjuntarakenteiden tulee vähentää melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntaan siten, että tässä päätöksessä asetetut melua koskevat vaatimukset täyttyvät.

Meluntorjuntarakenteet on pidettävä toimintakuntoisina koko toiminnan ajan. Tarvittaessa meluvalleja tulee korottaa tai meluntorjuntaa muutoin tehostaa, jos valvonnassa ilmenee, että melun raja-arvot ylittyvät tai ampumatoiminnan aiheuttama melu muodostuu lähiasutukselle kohtuuttomaksi.

Eläintilaan kohdistuvan melun tarkkailu

Toiminnanharjoittajan tulee harjoittaa toimintaa siten, ettei ampumatoiminnasta aiheudu haittaa läheisen maitotilan toiminnalle, eikä kotieläinten hyvinvoinnille. Mikäli toiminnasta uhkaa aiheutua haittaa, tulee toiminnanharjoittajan yhteistoiminnassa tilasta vastaavan kanssa pyrkiä vähentämään ampumaratatoiminnan aiheuttamia haittoja.

Toiminnasta ei saa aiheutua eläintilan toiminnalle eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitusta eikä muuta ympäristönsuojelulain tarkoittamaa kiellettyä seurausta.

Ampumaratamelun taso ja vaikutukset eläinten pito-olosuhteisiin on selvitettävä toiminnan alettua lupamääräyksen mukaisin mittauksin lähimmän kotieläintilan eläinten pitopaikoilla, navetan sisätiloissa sekä ulkona eläinten säännönmukaisesti käyttämillä ulkotarha- ja laidunalueilla.

Mikäli toiminta aloitetaan laidunkauden ulkopuolella, ulkona tehtävät mittaukset on suoritettava seuraavan laidunkauden aikana, viimeistään kuuden kuukauden kuluessa ampumatoiminnan aloittamisesta, kuitenkin sellaisena ajankohtana, jolloin eläimet ovat laidunalueella ja ampumaradan toiminta sekä ampumisolosuhteet ovat tavanomaista käyttöä edustavat.

Radan käyttöönoton jälkeiset melumittaukset on tehtävä asiantuntevan mittaaajan toimesta. Mittauksissa on selvitettävä vähintään ampumatoiminnan aiheuttama A-painotettu enimmäisäänitaso impulssiakavakiolla LAImax.

Mittauksista laadittava raportti on toimitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kahden kuukauden kuluessa mittausten suorittamisesta. Raportissa on esitettävä mittaustulosten lisäksi arvio mittausten edustavuudesta ja epävarmuudesta sekä tarvittaessa esitys meluhaitan vähentämiseksi.

Toiminnanharjoittajan on lisäksi pidettävä kirjaa sille ilmoitetuista ampumatoiminnan mahdollisesti aiheuttamista eläinten pitoon, eläinten käsittelyyn tai eläintilan toimintaan kohdistuvista häiriöistä. Kirjanpitoon on merkittävä ilmoituksen ajankohta, ampumaradan toiminta kyseisenä ajankohtana, ilmoitetun häiriön kuvaus sekä mahdolliset häiriön johdosta tehdyt toimenpiteet. Tiedot on esitettävä vuosiraportoinnin yhteydessä.

Mikäli ilmenee, että ampumatoiminta aiheuttaa merkittävää häiriötä eläinten käyttäytymiselle, terveydelle tai tuotannolle, toiminnanharjoittajan on laadittava suunnitelma haitan vähentämiseksi ja ryhdyttävä viivytyksettä meluntorjunta- tai muihin haittaa vähentäviin toimenpiteisiin valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Toiminnanharjoittajan tulee tarvittaessa neuvotella lähialueen kotieläintilan kanssa alueelle liikennöintiin käytettävistä ajoreiteistä, mikäli runsas liikennöinti kotieläintilan läheisyydessä aiheuttaa haittaa eläinten hyvinvoinnille.

(YSL 6 §, YSL 7 §, YSL 20 §, YSL 52 §, YSL 62 §, YSL 65 §, YSL 142 §, NaapL 17 §, NaapL 18 §, VNp 53/1997, EHL 6 §, EHL 35 §)

3. Pinta- ja pohjaveden sekä maaperän suojaaminen

Toiminnanharjoittajan tulee esittää valvovalle viranomaiselle hyväksyttäväksi suunnitelma ampumarata-alueen pintavesien johtamisesta ja näytteenotto-pisteistä ennen toiminnan aloittamista.

Toiminnanharjoittajan on otettava pintavesinäytteet ampumaradan alueelta poisjohtavasta laskuojasta, läheltä vastaanottavaa vesistöä (Pieni Koijärvi) sekä vertailunäyte laskuojasta ampumaradan yläjuoksun puolelta. Ensimmäiset näytteet tulee ottaa ennen toiminnan aloittamista. Sen jälkeen pintavesinäytteet otetaan kolmen vuoden välein valuman ollessa käynnissä.

Näytteistä on analysoitava vähintään pH, sähkönjohtavuus, COD_{Mn}, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, kiintoaine, rauta (Fe) ja sinkki (Zn).

Vesinäytteiden tutkimusväliä voidaan tarvittaessa muuttaa siitä erikseen päättämällä. Vesinäytteiden tulokset tulee toimittaa valvovalle viranomaiselle vuosiraportoinnin yhteydessä.

Tuloksia verrataan soveltuvin osin vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyihin ympäristölaatu-normeihin, taustapitoisuuksiin, yläpuolisen vertailupisteen tuloksiin sekä aikaisempiin tarkkailutuloksiin.

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa vedenlaatutulosten perusteella vaatia luvan saajaa tekemään lisäselvityksiä pinta- tai pohjavesien mahdollisesta haitta-ainekuormituksesta sekä vaatia laatimaan suunnitelman tarvittaville toimenpiteille haitta-aineiden hallitsemiseksi.

(YSL 7 §, YSL 17 §, YSL 52 §, YSL 62 §, YSL 171 §)

4. Jätteet

Ampuma-alueelle kertyvät haulit, välitulpat ja muut irtoroskat tulee säännöllisesti siivota ja toimittaa asianmukaiseen vastaanottopisteeseen.

Toiminnassa syntyvät jätteet ja vaaralliset jätteet on toimitettava säännöllisesti asianmukaiseen vastaanottopaikkaan. Hyödyntämiskelpoiset jätteet tulee kerätä erikseen ja toimittaa hyödynnettäväksi. Vaaralliset jätteet on säilytettävä tiiviisti suljetuissa astioissa. Vaarallisista jätteistä on pidettävä kirjaa. Kirjanpito tulee esittää pyydettyä ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Alueella ei saa säilyttää eikä varastoida ylimääräistä romua tai muuta jätettä.

Ampumarata-alue ja sen ympäristö on pidettävä siistinä.

(YSL 52 §, YSL 58 §, YSL 113 §, JL 13 §, JL 29 §, JL 72 §, JL 118 §, NaapL 17 §)

5. Paras käyttökelpoinen tekniikka

Toiminnanharjoittajan on seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä. Parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja parhaita käytäntöjä on hyödynnettävä niin, että päästöt ja ympäristövaikutukset ampumaratatoiminnasta ovat mahdollisimman vähäisiä.

(YSL 20 §, YSL 52 §, YSL 53 §)

6. Vastuuhenkilön nimeäminen

Luvansaajan on nimettävä ampumaradan hoidosta ja valvonnasta vastaava, riittävän asiantuntemuksen omaava henkilö, joka vastaa ampumaradan toiminnasta ja rakenteiden toimivuudesta. Vastuuhenkilön tulee olla selvillä ympäristölupapäätöksestä ja sen määräyksistä.

(YSL 6 §, YSL 52 §)

7. Toiminnan muuttaminen tai lopettaminen

Toiminnan olennaisesta muuttamisesta, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Toiminnan päätyttyä ampumarata-alue on kunnostettava. Luvanhaltijan tulee viimeistään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista esittää kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamiseen liittyvistä toiminnoista, jotka tässä yhteydessä toteutetaan.

Suunnitelmasta tulee ilmetä ainakin:

- tieto maaperän tilasta (analyysitodistukset haitta-aineiden pitoisuuksista)
- arvio maaperän kunnostustarpeesta ja tarvittaessa kunnostussuunnitelma
- pintavesien tarkkailusuunnitelma; sekä
- maisemointisuunnitelma.

Mikäli maaperässä todetaan ampumaratatoiminnan päätyttyä kunnostustarve, tulee maaperän kunnostamiselle hakea tarvittavat luvat.

(YSL 15 §, YSL 16 §, YSL 17 §, YSL 29 §, YSL 52 §, YSL 88 §, YSL 94 §, YSL 170 §, JL 72 §)

8. Tiedottaminen, valvonta ja poikkeukselliset tilanteet

Luvanhaltijan tulee huolehtia siitä, että lupapäätöksessä annetut vaatimukset annetaan tiedoksi kaikille ampumarata-aluetta käyttäville. Ampumaradan käyttöajat tulee olla selvästi nähtävässä paikassa ampumaradalla esillä.

Luvanhaltijan on valvottava, että ampumaratoja käytetään ainoastaan lupamääräyksissä sallittuina aikoina ja että ratojen käyttäjät muutoinkin noudattavat tässä luvassa annettuja määräyksiä.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta häiriö- tai poikkeustilanteesta on ilmoitettava viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä toimiin päästön tai haitan rajoittamiseksi, vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman uusiutumisen ehkäisemiseksi. Ampumatoiminta on keskeytettävä, jos haulien tai muiden ampumatarvikkeiden leviämistä estävä rakenne vaurioituu siten, ettei materiaalien hallittu talteenotto ole mahdollista.

(YSL 6 §, YSL 52 §)

9. Kirjanpito ja raportointi

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa ampumaradan käytöstä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on toimitettava vuosittain seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä ympäristölupaan liittyvä vuosiyhteenveto seuraavin tiedoin:

- ammuttujen laukausten lukumäärä;
- alueella pidettyjen kilpailujen määrä;
- syntyneiden jätteiden määrät ja niiden toimituspaikat;
- alueella mahdollisesti tehtyjen maamassojen vaihtotyöt ja muut huolto-toimenpiteet; sekä
- tiedot näytteenotoista ja mittauksista.

(YSL 6 §, YSL 52 §, YSL 62 §, YSL 172 §, JL 13 §, JL 118 §, JL 119 §, JL 122 §)

LUVAN VOIMASSAOLO

Tämä lupapäätös on voimassa toistaiseksi. Mikäli toiminnassa tapahtuu olennaisia muutoksia, tulee luvanhaltijan hakea muutosta ympäristölupaan.

Päätöksen noudattaminen muutoksenhausta huolimatta

Hakijan pyyntö toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta hylätään.

Ympäristölautakunta määrää, että toiminta voidaan aloittaa vasta luvan saatua lainvoiman, koska kyseessä on uusi ampumaratatoiminta, jonka aiheuttamiin vaikutuksiin liittyy epävarmuutta. Tästä syystä päätöksen täytäntöönpano voisi tehdä muutoksenhaun hyödyttömäksi.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristölupa tulee myöntää, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Ympäristöluvan myöntämisen YSL 49 §:ssä tarkoitettu este voidaan poistaa antamalla YSL 52 §:ssä tarkoitettuja lupamääräyksiä.

Luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- terveyshaittaa;
- merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa;
- maaperän tai pohjaveden pilaantumista;
- erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; taikka
- eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, ääriästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n, 7 §:n ja 20 §:n mukaan ympäristönsuojelulain soveltamisalaan kuuluvassa toiminnassa on periaatteena selvilläöolovelvollisuus, ennaltaehkäisyn ja haittojen minimoinnin periaate, varovaisuus- ja huolellisuusperiaate ja ympäristön kannalta parhaan käytännön periaate.

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta tai eliötä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (*maaperän pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaan pohjavettä ei saa pilata. Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöistä, maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä, jätteistä, toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Lupamääräyksissä on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet.

Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan (BAT). Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen (YSL 52 §).

Ampumaratojen haitta-aineet eivät yleensä kulkeudu kauas. Siten ampumara-dan toiminnasta ei aiheudu välitöntä ympäristön pilaantumista. Ratarakenteet sekä käytettävät teräshaulit ehkäisevät haitta-aineiden kulkeutumista ja maa-perän pilaantumista.

Luvan myöntämisen perustelut

Alueen kaavoitus ei aseta esteitä luvan myöntämiselle. Suunnittelualueella ei ole asema- tai yleiskaavaa. Etelä-Savon maakuntakaavayhdistelmässä alu-eelle ei kohdistu merkintöjä.

Kun toimintaa harjoitetaan tätä päätöstä noudattaen, toiminta täyttää ympä-ristönsuojelulain, jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimuk-set.

Ympäristöluvassa on ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan annettava tarpeel-liset määräykset mm. päästöistä, jätteistä, toimista, joilla ehkäistään, vähen-netään, selvitetään pilaantumista, sen vaaraa tai pilaantumisesta aiheutuvia haittoja.

Toiminnasta ei aiheudu asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoitus-paikka huomioon ottaen terveystahtaa, merkittävää muuta ympäristön pi-laantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kan-nalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutus-alueella, eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua koh-tuutonta rasitusta.

Ympäristöluvassa määrätään toiminta-ajoina, sillä toiminnasta saattaa syn-tyä YSL 5.1 §:n tarkoitettua ympäristön pilaantumista (melua) eli käytännössä yleisen viihtyisyyden vähentymistä lähimmillä kiinteistöillä. Ennalta arvioiden yksikään vakituisesti asuttu kiinteistö ei jää 65 dB ($L_{A_{max}}$) -meluvyöhykkeen si-säpuolelle eikä yksikään vapaa-ajan asunto sijoitu 60 dB ($L_{A_{max}}$) -vyöhykkeelle. Tämän varmistamiseksi toiminnanharjoittajaa velvoitetaan mittaamaan toi-minnan aiheuttamat äänitasot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Ympäristöluvassa määrätään toiminta-ajoina, sillä toiminnasta saattaa syn-tyä YSL 5.1 §:n tarkoitettua ympäristön pilaantumista (melua) eli käytännössä yleisen viihtyisyyden vähentymistä lähimmillä kiinteistöillä. Ennalta arvioiden yksikään vakituisesti asuttu kiinteistö ei jää 65 dB ($L_{A_{max}}$) -meluvyöhykkeen si-säpuolelle eikä yksikään vapaa-ajan asunto sijoitu 60 dB ($L_{A_{max}}$) -vyöhykkeelle. Tämän varmistamiseksi toiminnanharjoittajaa velvoitetaan mittaamaan toi-minnan aiheuttamat äänitasot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Alueella ei toimita juhlapyyhinä. Päivittäiset toiminta-ajat on asetettu hake-muksen mukaisena maanantaista lauantaihin. Kesäsunnuntait on rajattu ha-kemuksesta poiketen sallittujen toiminta-aikojen ulkopuolelle pl. kilpailutoi-minta. Tällä määräyksellä pyritään vähentämään toiminnasta aiheutuvaa me-luhaittaa lähimmille häiriintyvälle kohteille. Lisäksi sunnuntaisin tapahtuvaa kilpailutoimintaa ohjataan kesäajan ulkopuolelle, jotta varmistetaan, että ke-sälomakaudelle jää riittävästi myös ns. hiljaista aikaa lähimmille häiriintyvälle kohteille.

Päivittäiset toiminta-ajat maanantaista lauantaihin on tulkittu mahdollisten haitankärsijöiden kannalta kohtuullisiksi, koska ammunta päättyy arkipäivisin

viimeistään klo 20.00. Lauantaina toiminta-aika on lyhyempi ja lisäksi ampumatoiminta on kiellettyä juhlapyhinä. Tällä määräyksellä pyritään huomioimaan se, että muistutuksissa on nostettu esiin huoli toiminnan meluhaitoista.

Tarvittaessa toiminta-aikoja voidaan tarkastella uudelleen, mikäli esimerkiksi valvonnan yhteydessä ilmenee olennainen muutos toiminnan melupäästöissä.

Lähimmän häiriintyvän kohteen välittömässä läheisyydessä harjoitetaan maidontuotantoa, johon liittyy eläinten ympärivuorokautinen pito sekä mahdollinen laidunnus ampumaradan vaikutusalueella. Tämä on huomioitu ampumaradalle annettavassa meluntorjuntaa ja -tarkkailua koskevassa määräyksessä.

Ampumaratamelu on luonteeltaan impulssimaista, ja vaikka melutasot täyttäisivät yleiset ohjearvot, toiminnan vaikutuksista tuotantoeläinten käyttäytymiseen, stressireaktioihin tai tuotanto-olosuhteisiin voi yksittäistapauksessa aiheutua epävarmuutta. Määräys on annettu sen varmistamiseksi, että mahdolliset haitalliset vaikutukset voidaan havaita ja niihin voidaan puuttua riittävän varhaisessa vaiheessa.

Valtioneuvoston päätöksessä 53/1997 säädetty ampumaratamelun ohjearvot koskevat päätöksessä määritellyjä melulle altistuvia alueita. Päätöksessä ei ole asetettu erillistä melutason ohjearvoa tuotantoeläimille tai eläinten pito-paikoille. Tämän vuoksi eläintilan alueella tehtävien mittauksien tuloksia käytetään toiminnan aiheuttaman melualtistuksen ja mahdollisten haitallisten vaikutusten arviointiin, eikä asumiseen käytettävälle alueelle annettua 65 dB:n ohjearvoa sellaisenaan sovelleta tuotantoeläinten hyvinvointia koskevaksi raja-arvoksi.

Eläintilan erityisolosuhteet ja toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat otetaan kuitenkin huomioon ympäristönsuojelulain mukaisessa haittojen ehkäisemisessä ja eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitetun kohtuuttoman rasituksen arvioinnissa. Toiminnan todellisten vaikutusten selvittämiseksi eläinten pitopaikoille on tämän vuoksi asetettu erillinen tarkkailuvelvoite.

Koska ampumarata sijoittuu poikkeuksellisen lähelle kotieläintuotantoa harjoittavaa tilaa, on tarpeen varmistaa toiminnan käynnistymisen jälkeen, ettei toiminnasta aiheudu eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta eikä muuta ympäristönsuojelulain mukaista haittaa. Tarkkailumääräys on annettu valvonnallisten edellytysten turvaamiseksi ja mahdollisten haittojen todentamiseksi.

Ampumaradan vaikutusten seuraaminen on tarpeen, koska lypsykarjatilan eläimet voivat altistua ampumaradan toiminnasta aiheutuvalle toistuvalla impulssimelulle. Määräyksellä turvataan mahdollisuus arvioida toiminnan todellisia vaikutuksia käytännön toiminnan aikana ja tarvittaessa ryhtyä meluntorjuntaa tai toiminta-aikoja koskeviin lisätoimenpiteisiin.

Eläinten hyvinvoinnista vastaa aina ensisijaisesti eläinten omistaja, mutta luvanhaltija on ympäristönsuojelulain nojalla velvollinen olemaan selvillä toimintansa haitallisista vaikutuksista ja hänellä on myös velvollisuus vähentää toiminnasta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Lupaharkinnassa on pyritty siihen, että haitalliset vaikutukset ennalta ehkäistään tarvittavilla lupamääräyksillä.

Vastuiden limittymisen vuoksi on tärkeää, että ampumaradan vaikutuksia eläinsuojan toimintaan seurataan yhteistoiminnassa toiminnanharjoittajan ja eläinsuojan pitäjän kesken.

Jos valvontaviranomainen mittaustulosten, dokumentoitujen havaintojen tai asiantuntijalausunnon perusteella toteaa toiminnasta aiheutuvan eläinten hyvinvoinnille, eläinten käsittelyn turvallisuudelle tai eläintilan toiminnalle olennaista haittaa, toiminnanharjoittajan on valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa esitettävä suunnitelma haitan vähentämiseksi. Suunnitelmassa on esitettävä toteutettavat meluntorjuntatoimet, niiden toteutusajankataulu ja vaikutusten seurantatapa.

Tarvittaessa voidaan lupamääräyksiä tarvittavilta osin tarkistaa, täsmentää tai muuttaa. Tarvittaessa asian selvittämiseksi pidetään tarvittavia katselmuksia ja pyydetään asiantuntijalausuntoja.

Tutkimusnäyttöä ampumaratamelun vaikutuksista lypsykarjaan on melko vähän. Määräysten sisällön määrittelyssä on käytetty tukena Helsingin yliopiston eläinten hyvinvointitutkijan lausuntoa. Määräys perustuu ennaltaehkäisyperiaatteeseen, kyseisen eläintilan ja ampumaradan sijaintiin sekä ympäristönsuojelulain mukaiseen haittojen ehkäisemisvelvollisuuteen.

Muistutuksissa nostettiin esiin myös se, että suunnitellun ampumaradan läheisyydessä sijaitsee myös toinen yksityinen ampumarata. Ympäristöpalvelut on selvittänyt kyseisen ampumaradan lupatarvetta ja tehnyt kohteeseen tarkastuskäynnin. Tämän ko. ampumaradan ympäristövaikutukset ja mahdollinen ympäristölupa käsitellään omassa prosessissaan. Ampumaratojen yhteismeluvaikutus on arvioitu osana tämän päätöksen lupaharkintaa, eikä kahden radan sijoittuminen alueelle aiheuta ennalta arvioiden kohtuutonta rästusta lähimmille häiriintyvälle kohteille. Mikäli kuitenkin Eteläsalon ampumaradan aloittamisen jälkeen todetaan, että yhteismeluvaikutus muodostuu kohtuuttomaksi, valvova viranomainen antaa ampumaratojen haittojen vähentämiseksi määräyksiä ja kehotuksia.

Määräyksellä 3 ehkäistään toiminnan aiheuttamia haittoja pinta- ja pohjavesille sekä maaperälle. Koska hakemuksessa ei ole esitetty tarkempaa suunnitelmaa pintavesien johtamisesta, tulee luvanhaltijan laatia se ennen toiminnan aloittamista.

Ampumaradoilla haitta-aineita kulkeutuu maaperästä pintavesiin pääasiassa pintavalunnan mukana. Näytteenotolla varmistetaan, että ampumaradan toiminnasta ei aiheudu vesistön pilaantumista. Määräyksessä on otettu huomioon ampumaradan nykyaikaiset keräysrakenteet sekä se, että ampumaradalla käytetään vain teräshauleja. Tästä syystä näytteenottovelvoite on lyijy-

hauliradoilta vaadittua tarkkailuvelvoitetta suppeampi. Tarvittaessa näytteenottoa voidaan kuitenkin tehostaa, mikäli toiminta aiheuttaa ennalta-arvaamatonta ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Määräyksellä 4 ohjataan jätteitä ja vaarallisia jätteitä asianmukaiseen käsittelyyn. Määräyksellä myös varmistetaan, ettei maaperää, vesistöä tai pohjavettä pilata ja ehkäistään roskaantumista.

Määräys 5 perustuu parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukseen. Toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuuteen kuuluu parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja parhaiden käytäntöjen seuraaminen ja niiden käyttöönotto (esim. äänenvaimentimet, luotien talteenotto, suojarakenteet). Ympäristöministeriö on julkaissut selvityksen ”Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT), Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta, 2014”, jossa on kuvattu ampumaratojen tämänhetkinen BAT-ohjeistus.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on velvollisuus käyttää parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Toiminnanharjoittajan on seurattava eri osa-alueiden haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksia ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä sekä varauduttava uuden tekniikan käyttöönottoon, mikäli päästöjä voidaan olennaisesti vähentää ilman kohtuuttomia kustannuksia. Lainsäädännön muutokset on huomioitava toiminnassa.

Määräyksellä 6 varmistetaan, että ampumaratatoiminnalle nimetään vastaava henkilö. Hänen tulee olla selvillä ympäristölupapäätöksestä ja sen sisällöstä. Ampumaradan ympäristönsuojelun riittävän tason turvaamiseksi ja viranomaisten yhteydenpidon helpottamiseksi on tarpeen, että toiminnalle on nimetty ympäristöasioista vastaava henkilö, jonka on tunnettava toimintaa koskevat ympäristönsuojeluun liittyvät säännökset ja määräykset.

Määräys 7 on tarpeen ympäristöluvan valvonnan mahdollistamiseksi ja luvan mahdollisen muutostarpeen arvioimiseksi. Lisäksi määräys on tarpeen toiminnan lopettamisen jälkeisten velvoitteiden täyttämiseksi. YSL 94 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa harjoittanut vastaa myös luvanvaraisen toiminnan päätyttyä lupamääräysten mukaisesti tarvittavista toiminnoista pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta. Toiminnan lopettaminen edellyttää, että toimintaan liittyneet ympäristöriskit ja jätteet on poistettu.

Määräyksellä 8 varmistetaan, että toiminnanharjoittaja tiedottaa radan toimintaa ohjaavan ympäristöluvan sisällöstä ampumaradan käyttäjiä ja valvoo radan käyttöä. Lisäksi määräyksellä varmistetaan, että toiminnassa reagoidaan poikkeuksellisiin tilanteisiin asianmukaisesti ja viipymättä.

Määräyksen 9 mukainen kirjanpito ja vuosittainen raportointi on tarpeen ympäristöluvan valvonnan toteuttamista varten. Ampumaradan toiminnasta pidettävän, riittävän yksityiskohtaisen kirjanpidon ja siihen perustuvan vuosiraportoinnin tarkoituksena on pitää sekä toiminnanharjoittaja että valvontaviranomainen selvillä toiminnan aiheuttamasta ympäristöön kohdistuvasta

kuormituksesta sekä sen laadusta ja laajuudesta. Saatujen tietojen perusteella seurataan toiminnan lainmukaisuutta ja luvassa annettujen määräysten noudattamista.

ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §).

YMPÄRISTÖLUPAMAKSU

Ympäristönsuojelulain mukaisista maksullisista suoritteista määrätään Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa (hyväksytty Mikkelin seudun ympäristölautakunnassa 11.12.2025 § 97).

Muun kuin YSL liitteen 4 kohdassa 7 tarkoitetun ulkona sijaitsevan ampumaradan ympäristöluvan hinta on taksassa **4 068 euroa**.

Maksuista saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä. Valitusosoitus on liitteenä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 6 § (selvilläolovelvollisuus), 7 § (velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista), 8 § (luvanvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen), 11 § (sijoituspaikan valinta), 14 § (pilaantumisen torjuntavelvollisuus), 15 § (ennaltavarautumisvelvollisuus), 16 § (maaperän pilaamiskielto), 17 § (pohjaveden pilaamiskielto), 20 § (yleiset periaatteet ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa), 22 § (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen), 27 § (yleinen luvanvaraisuus), 29 § (luvanvaraisen toiminnan olennainen muuttaminen), 34 § (toimivaltainen lupaviranomainen), 39 § (lupahakemus), 42 § (lausunnot), 43 § (muistutukset ja mielipiteet), 44 § (lupahakemuksesta tiedottaminen), 48 § (lupaharkinnan perusteet), 49 § (luvan myöntämisen edellytykset), 52 § (lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi), 53 § (parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointi), 58 § (jäte- ja jätehuoltomääräykset), 62 § (seuranta- ja tarkkailumääräykset), 65 § (tarkkailumääräysten muuttaminen), 70 § (lupamääräyksen ja valtioneuvoston asetuksen suhde), 71 § (määräys lupamääräysten tarkistamiseksi), 83 § (lupapäätöksen sisältö), 84 § (lupapäätöksen antaminen), 85 § (lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen), 87 § (luvan voimassaolo), 89 § (luvan muuttaminen), 170 § (ilmoitus toiminnan muutoksista ja luvanhaltijan vaihtumisesta), 172 § (tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus), 190 § (muutoksenhaku), 191 § (valitusoikeus), 198 § (pätöksen täytäntöönpanokelpoisuus), 205 § (maksut)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014): 2 § (kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltävät lupa-asiat), 3 § (lupahakemuksen sisältö), 4 § (hakemukseen liitettävät tiedot), 6 § (lisätiedot jätteistä ja jätehuollosta), 11 § (kuulutus lupahakemuksesta ja asiakirjojen nähtävilläpito), 12 § (lupahakemuksesta ja ilmoitusasiasta pyydettävät lausunnot), 13 § (lupa-Asian ja ilmoituksen käsittely), 14 § (lupapäätöksen kertoelmaosan sisältö), 15 § (lupapäätöksen ratkaisuosan sisältö), 21 § (luvan ja lupamääräysten tarkistamista koskevan lupapäätöksen sisältö)

Eräistä naapuruussuhteista annettu laki (26/1920): 17 §, 18 §

Jätelaki (646/2011): 8 § (yleinen velvollisuus noudattaa etusijajärjestystä), 12 § (selvilläolo- ja tiedonantovelvollisuus), 13 § (jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan ehkäiseminen), 29 § (jätteen luovuttaminen), 72 § (roskaamiskielto), 118 § (kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus), 119 § (kirjanpitoon sisällytettävät tiedot ja niiden säilyttäminen), 121 § (siirtoasiakirja), 122 § (tiedonsaantioikeus)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021):

40 § (siirtoasiakirjaan merkittävät tiedot)

Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023): 6 § (yleiset periaatteet), 35 § (pito- paikan olosuhteet)

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjeavoista (53/1997)

Valtioneuvoston asetus (1022/2006, muutoksineen) vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista

Ympäristöministeriö: Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT), Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta 2014

Ympäristöministeriö: Ampumaratojen ympäristölupa (2023:40)

Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden ympäristönsuojeluviranomaisen taksa ja maa-ainestaksa 2026 (hyväksytty Mikkelin seudun ympäristölautakunnassa 11.12.2025 § 97)

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuden kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valitusoikeus lupapäätöksestä on luvan hakijalla ja niillä, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä niillä viranomaisilla, joiden tehtävänä on valvoa asiassa yleistä etua. Valitusosoitus on liitteenä (YSL 190 § ja 191 §).

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSI ANTAMINEN

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella (YSL 85 §).

Hanna Pasonen
ympäristöpäällikkö

Päätös

Hakijalle

Tiedoksi

Lupa- ja valvontavirasto
Lausunnon antajille
Muistutuksen tehneille
Päätöksestä ilmoitetaan lisäksi niille, joille on annettu erikseen tieto hakemuksesta.
Tieto päätöksestä julkaistaan Mikkelin kaupungin verkkosivuilla sekä osoitteessa www.julkipano.fi.

